Republika Srbija
VRHOVNI SUD
Kzz 485/2025
17.04.2025. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud, u veću sastavljenom od sudija: Svetlane Tomić Jokić, predsednika veća, Dijane Janković, Milene Rašić, Miroljuba Tomića i Slobodana Velisavljevića, članova veća, sa savetnikom Andreom Jakovljević, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog AA, zbog krivičnog dela nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi iz člana 350. stav 2. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA, advokata Tihomira Dimkovića, podnetom protiv pravnosnažnih presuda Osnovnog suda u Kikindi K 452/22 od 08.05.2024. godine i Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 583/24 od 21.11.2024. godine, u sednici veća održanoj dana 17.04.2025. godine, jednoglasno je doneo

P R E S U D U

ODBIJA SE, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA, advokata Tihomira Dimkovića, podnet protiv pravnosnažnih presuda Osnovnog suda u Kikindi K 452/22 od 08.05.2024. godine i Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 583/24 od 21.11.2024. godine.

O b r a z l o ž e nj e

Presudom Osnovnog suda u Kikindi K 452/22 od 08.05.2024. godine okrivljeni AA oglašen je krivim zbog krivičnog dela nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi iz člana „350. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika“ i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, u koju mu je uračunato vreme lišenja slobode dana 21.03.2020. godine.

Istom presudom okrivljeni je obavezan da u roku od 30 dana od dana pravnosnažnosti presude, pod pretnjom prinidnog izvršenja plati sudski paušal u iznosu od 20.000,00 dinara, kao i troškove krivičnog postupka nastale pred OJT u Kikindi, o čijoj će visini sud odlučiti posebnim rešenjem.

Presudom Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 583/24 od 21.11.2024. godine.odbijene su kao neosnovane žalbe branilaca okrivljenog AA i prvostepena presuda je potvrđena.

Protiv navedenih pravnosnažnih presuda, zahtev za zaštitu zakonitosti blagovremeno je podneo branilac okrivljenog AA, advokat Tihomir Dimković, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1) ZKP i povrede krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji podneti zahtev i ukine pobijane presude i predmet vrati na ponovno odlučivanje ili da donese presudu kojom se okrivljeni oslobađa od optužbe.

Vrhovni sud je dostavio primerak zahteva za zaštitu zakonitosti Vrhovnom javnom tužiocu u skladu sa članom 488. stav 1. ZKP, te je u sednici veća koju je održao u smislu člana 490. ZKP, bez obaveštavanja Vrhovnog javnog tužioca i branioca okrivljenog, smatrajući da njihovo prisustvo nije od značaja za donošenje odluke, razmotrio spise predmeta i pravnosnažne presude protiv kojih je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet, pa je nakon ocene navoda iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA, je neosnovan.

Ukazujući na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, branilac okrivljenog ističe da u radnjama okrivljenog AA nisu ostvareni elementi krivičnog dela nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenja ljudi iz člana 350. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, već da su ostvareni elementi prekršaja iz člana 71. stav 1. tačka 1) Zakona o graničnoj kontroli.

Izloženi navodi zahteva za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog se, po oceni Vrhovnog suda, ne mogu prihvatiti kao osnovani, iz sledećih razloga:

Odredbom člana 350. stav 1. Krivičnog zakonika propisano je kažnjavanje onog ko bez propisane dozvole pređe ili pokuša da pređe granicu Srbije, naoružan ili upotrebom nasilja. Stavom 2. istog člana propisano kažnjavanje onog ko u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist, omogućava drugom nedozvoljeni prelaz granice Srbije ili nedozvoljen boravak ili tranzit kroz Srbiju.

Po oceni Vrhovnog suda osnovni oblik krivičnog dela iz člana 350. Krivičnog zakonika (stav 1.) čini lice koje je bez propisane dozvole prešlo ili pokušalo da pređe granicu Republike Srbije, pod uslovom da je to učinilo naoružano ili upotrebom nasilja. Samo prelaženje državne granice Srbije bez propisane dozvole predstavlja prekršaj.

Međutim, iz činjeničnog opisa krivičnog dela, u izreci pravnosnažne presude Osnovnog suda u Kikindi K 452/22 od 08.05.2024. godine proizilazi da je okrivljeni AA u vreme i na mestu označenom u izreci presude, „...sposoban da shvati značaj svoga dela i da upravlja svojim postupcima, u nameri da sebi pribavi protivpravnu imovinsku korist, omogućavao drugom nedozvoljen prelaz državne granice Republike Srbije bez propisanih dozvola, na taj način što

je.... trojicu stranih državljana Turske, za novac u iznosu od 100 eura, 100 američkih dolara i 6.000,00 dinara dovodio do državne granice Republike Srbije i Republike Rumunije, pešice .... krećući se atarskim putem ..... kojom prilikom su zaustavljeni od strane granične policije .... na samoj graničnoj liniji, dakle van mesta određenog za prelazak državne granice i bez putnih isprava koje služe za prelazak granice, pri čemu je bio svestan svoga dela i hteo je njegovo izvršenje i bio je svestan da je njegovo delo zabranjeno“.

Dakle, po nalaženju ovoga suda, u radnjama okrivljenog stiču se sva zakonska obeležja krivičnog dela nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi iz člana 350. stav 2. Krivičnog zakonika, i to kako objektivna obeležja koja se odnose na radnju izvršenja, tako i subjektivna obeležja, koja se tiču uračunljivosti i umišljaja okrivljenog, koji obuhvata svest o zabranjenosti dela.

Naime, u izreci pobijane presude, navedena je namera okrivljenog da sebi pribavi imovinsku korist i radnja omogućavanja nedozvoljenog prelaza državne granice Republike Srbije stranim državljanima, kao i konkretne radnje koje je okrivljeni preduzeo, čime su ispunjeni svi bitni elementi krivičnog dela nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenja ljudi iz člana 350. stav 2. Krivičnog zakonika, a koje krivično delo prvostepeni sud pogrešno dovodi u vezu sa osnovnim oblikom ovog krivičnog dela i označava kao krivično delo iz člana 350. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika.

Samim tim, navodi branioca okrivljenog, izloženi u zahtevu za zaštitu zakonitosti u pogledu povrede krivičnog zakona iz člana 439. tačka 1) ZKP, od strane Vrhovnog suda, ocenjeni su kao neosnovani.

Po oceni Vrhovnog suda, okolnost što radnje okrivljenog sadrže i obeležja prekršaja, na koji branilac ukazuje, ne isključuje postojanje predmetnog krivičnog dela iz člana 350. stav 2. Krivičnog zakonika, pa samim tim ni mogućnost gonjenja za krivično delo, budući da zakon pruža organu postupka mogućnost opredeljenja koju vrstu postupka će pokrenuti, pa su i navodi zahteva branioca okrivljenog, kojima se bez numeričkog označavanja ukazuje na povredu krivičnog zakona iz člana 439. tačka 2) ZKP, ocenjeni kao neosnovani.

U podnetom zahtevu, branilac kao razlog podnošenja istog ističe i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1) ZKP, navodeći da se pobijane presude zasnivaju na zapisnicima o ispitivanju svedoka policijskih službenika BB i VV, koji su sačinjeni pred javnim tužiocem, a na kojim dokazima se presude ne mogu zasnivati, obzirom da su pojedini delovi tih zapisnika izdvojeni iz spisa, kao nezakoniti dokazi.

Iz spisa predmeta proizilazi da je policijski službenik VV ispitan u svojstvu svedoka pred OJT u Bečeju, na zapisniku Ktr 403/20 od 01.10.2020. godine i pred OJT u Kikindi, na zapisniku Kt 196/20 od 02.06.2022. godine, a policijski službenik BB pred OJT u Kikindi, na zapisniku Kt 196/20 od 15.06.2022. godine. Ovi zapisnici izdvojeni su iz spisa, u delovima u kojima su se navedeni svedoci izjašnjavali o sadržaju obaveštenja prikupljenih od građana.

Iz spisa predmeta takođe proizilazi da je sud tokom dokaznog postupka na glavnom pretesu ispitao navedene svedoke i izveo druge dokaze, koje je cenio u smislu člana 16. stav 2. i 419. ZKP, te da se pobijane presude ne zasnivaju ni na izdvojenim delovima iskaza policijskih službenika, niti na preostalim delovima predmetnih zapisnika, pa u konkretnom slučaju, po oceni Vrhovnog suda, nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 1) ZKP, na koju se neosnovano ukazuje zahtevom za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog.

Preostali navodi branioca odnose se na način izdvajanja zapisnika o iskazima svedoka – policijskih službenika i nepravilnu primenu odredbe člana 237. stav 3. ZKP. Pored ovoga, branilac nadalje, osporavajući ocenu izvedenih dokaza, ukazuje i na povredu odredbe člana 440. u vezi člana 15. i 16. ZKP, dok navodi kojima se ističe da su razlozi pravnosnažne presude nerazumljivi, predstavljaju bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) ZKP.

Međutim, kako bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 2. tačka 2) ZKP i povrede odredbi članova 15, 16, 237. stav 3. i 440. ZKP, ne predstavljaju razloge u okviru povreda navedenih u članu 485. stav 4. ZKP, zbog kojih okrivljeni preko branioca mogu podneti zahtev za zaštitu zakonitosti, to se Vrhovni sud u razmatranje i ocenu ovih povreda nije upuštao.

Iz iznetih razloga, Vrhovni sud je, na osnovu odredbe člana 491. stav 1. ZKP, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar-savetnik, Predsednik veća-sudija,

Andrea Jakovljević s.r. Svetlana Tomić Jokić s.r.

Za tačnost otpravka

Zamenik upravitelja pisarnice

Milanka Ranković